

*Малишко В.Г.,
учитель української мови та літератури,
класний керівник 7-А класу
Глодоської ЗШ I-III ступенів*

УКРАЇНО! ТИ - МОЯ МОЛИТВА...

Мета уроку: нагадати учням сторінки героїчного літопису України, її поступу до здобуття та збереження незалежності; розвивати національну свідомість, гідність, усвідомлення приналежності до славного українського народу; виховувати в школярів внутрішню свободу та повагу до рідної держави, любов до батьківської землі.

Обладнання: мультимедійна дошка, відеоролики, комп'ютер, плакати з висловами, декоративні квіти – символи України, стенд із матеріалами фотовиставки «Я на рідній землі, як господар живу...», вітрина з прямокутним білим ватманом розміром 1:4 з написом «Стелися, доле України, рушниками...», вирізані з кольорового паперу узори для створення орнаменту на ватмані, на стіні портрет Т. Шевченка.

Присутні: учні класу та їх батьки, гості.

Місце проведення: класна кімната, обладнана технічними засобами.

Хід уроку

(Класна кімната прикрашена декоративними квітами – символами, колосками. На стінах плакати з написами: «Всюди добре, а вдома найліпше», «Люблю України коханої небо», «Забудеш рідний край – тобі твій корінь всохне» та подібні.)

На дошці записано тему уроку та епіграф:

Любїть Україну, як сонце, любїть,
Як вітер, як трави, і води,
В годину щасливу і в радості мить,
Любїть у годину негоди...
Любїть Україну у сні й наяву,
Вишневу свою Україну!

В. Сосюра

(На стенді біля дошки розміщено фотовиставку «Я на рідній землі, як господар живу...». Збоку розташовано вітрину з прямокутним , білим ватманом розміром 1:4. Зверху напис: «Стелися, доле України, рушниками...».)

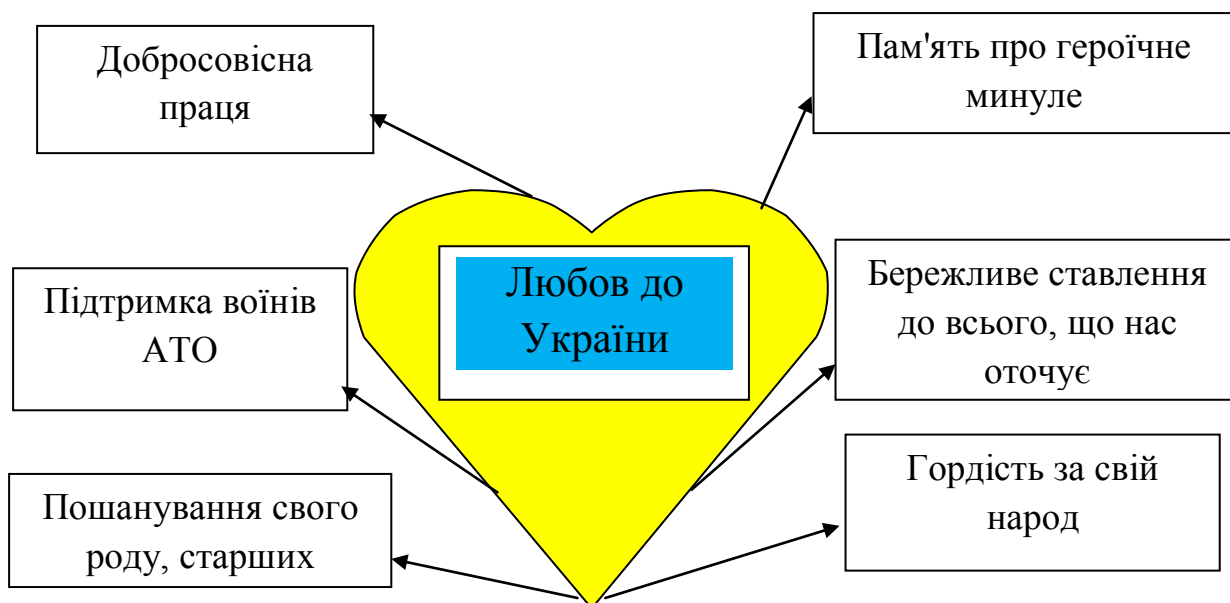
Вступне слово вчителя. Доброго дня, любі діти, батьки, гості! Рада бачити вас знову у класі. Як радісно зустрічатися з вами в рідній школі у тісному родинному колі. Наш клас – родина сьогодні зустрічає вже восьмий ПершOVERесень. Нехай будуть щасливими і мирними ваші дні. Бажаю здоров'я, успіхів у навчанні, нових відкриттів і злетів!

Шкільний дзвінок щойно сповістив нам про те, що час проводити перший урок. А присвячено його цього року прекрасній даті. Може, підкажете якій? (Учні говорять про відзначення 25-річчя незалежності України).

Повідомлення теми та мети уроку. Робота з епіграфом.

- Як ви розумієте слова В. Сосюри? Що означає «любити Україну»?

Складання асоціативного куща «*Любов до України*»

(Відеокліп «Україна – вишиванка», виконавець К. Бужинська.)

Бесіда:

- Діти, чому говорять «Україна-вишиванка»?
- Чи скрізь однаково вишивають?
- Чи володієте ви мистецтвом вишивання? А ви, шановні батьки?
- Хто із вас, шановна родино, погодився б вишити долю України?

(Вибирають представника від учнів та батьків. Ті займають місця біля вітрини з ватманом та кольоровими узорами.)

Учитель. Перед вамивізерунки різних кольорів. Ваше завдання таке: на основі почутого на уроці, створити рушник долі України, враховуючи власні асоціації.

25 років нашій молодій державі. Як довго йшла вона до незалежності, до омріяної віками волі! Саме про деякі моменти її життя розкажуть учні.

Учень 1. Майбутнє кожного з нас переплітається, як дівоча коса, і створюємайбутнє України. Та не настане завтрашній день без минулого і сьогодення. На жаль, життя рідного краю часто перетворювалося на розбурхану стихію: то проносилося воно багатотисячними монголо-татарськими ордами, залишаючи по собі згарища і попелища, то цвіло різнобарв'ям козацьких жупанів у золотих полях, то чорніло Диким полем, то червоніло пролитою кров'ю селян під час польського владарювання. Потім були довгі роки терпіння, сподівань. А життєва ріка несла та й несла Україну вперед.

Учень 2. Двадцяте століття. Замайорів жовто-блакитний прапор над Україною, символізуючи стиглі поля та блакитне мирне небо. А потім нашу землю ділили, розривали на шматки...

І ось настав 1933...Він чорним круком пронісся над Україною, перетворивши більшість її земель на кладовище...

Учень 3. Не встигла країна оплакати своїх синів та доньок, як запалахкотіло полум'я Великої Вітчизняної війни. Спільне горе об'єднало народ на боротьбу. Наша Кіровоградщина вписала свою історію в літопис воєнного лихоліття. Згадаймо про таємниці станції Адабаш, розташованої за

20 км від нашого села Глодоси, де у вересні 1941 року німецькими окупантами було створено табір військовополонених різних національностей, у якому нараховували близько 45 тисяч бійців і командирів Червоної Армії. У яких нестерпних муках жили ці люди! Антисанітарія, голод, холод, знущання, масові розстріли, хвороби... Кількість розстріляних і заморених голодом військовополонених на станції Адабаш – 9372 чоловік. Часто людей закопували в ями, викопані ними ж, живими; цькували голодними собаками, які їх загризали; по-звірячому знущалися, б'ючи металевими чи дерев'яними предметами.

Учень 4. У 1941 році на кіровоградській благодатній землі, багатій щедрими врожайми та талановитими людьми, сталася трагедія, широко відома як «Уманський котел».

Внаслідок прорахунків головного військового командування Червоної Армії та вищого політичного керівництва СРСР гітлерівським генералам вдалося оточити у межиріччі Синюхи і Ятрані знекровлені у прикордонних боях частини 6-ої та 12-ої армій, зведені у так звану «групу Понеделіна». Протягом тижня, з 1 по 8 серпня 1941 року, бійці та командири цього загону вели запеклі бої, намагаючись прорвати вороже кільце. Вони прикували до себе відбірні ворожі дивізії, перекривши їм дорогу до індустріальних районів Придніпров'я та Донбасу, зірвавши плани розгрому СРСР протягом кількох тижнів.

Учень 5. У боях за Новоархангельськ значних втрат зазнала відбірна моторизована дивізія СС «Лейбштандарт Адольф Гітлер», а під селом Свердловкове – дивізія СС «Вікінг». Проте оточення завершилося поразкою, великою кров'ю, тисячами загиблих і полонених. Саме тому цей жертвний подвиг наших бійців тривалий час був підданий забуттю. Бо не прийнято було згадувати та шанувати тих, хто не став переможцем або пройшов крізь пекло гітлерівських таборів.

Лише завдяки учаснику тих подій у серпні 1941-го – фронтовому кореспонденту армійської газети поету Євгену Долматовському – вдалося

зняти завісу мовчання навколо трагедії та героїзму бійців і командирів «групи Понеделіна». Його книга «Зелена Брама», названа документальною легендою, тривалий час була єдиним джерелом історичної правди про звитягу захисників Вітчизни у межиріччі Синюхи та Ятрані.

1941 рік – час звитяги і мужності бійців і командирів «групи Понеделіна». Води Синюхи стали червоними від крові... Вистояти було головним завданням. 13 серпня «Уманський котел» перестав існувати. Із оточення вийшло майже дев'ятнадцять тисяч чоловік. (Відеосюжет про Зелену Браму).

Учень 6. Тривалий час Україна не знала війни. Наш народ пишався тим, що в буремні 90-і вдалося зберегти мир. Але біда не обійшла нашу землю тепер. Сьогодні полум'я військових дій на Сході обпекло майже кожну родину. Сьогодні набули нового змісту слова «Слава Україні!» - «Героям слава!». Зрозуміло, що ці слова адресовано героям – хлопцям, які зброєю в руках захищають крихкий східний кордон України, лікарям, які рятують поранених в АТО, волонтерах, на плечах яких тримається наша армія... ці слова стали пошануванням найкращих, котрі в найважливіший момент нашої держави не злякалися і пожертвували собою, заради Батьківщини. Серед них знамениті «кіборги», наші земляки, кіровоградські бійці із легендарного 3-го окремого полку спецпризначення. Вони стояли до останку в битві за Донецький аеропорт. Чимало з них навічно полягло під його руїнами.

Учитель. До лав захисників України влилися й випускники нашої школи Хоружий Валерій, Вовненко Дмитро, Цьока Іван, Юхименко Сергій, Артеменко Вадим, Шмаков Віталій, брати Олег та Олександр Комарі, Бериндя Микола, Ільчук Олександр, Прядко Артем та інші, які недавно сиділи за шкільними партами в цих класах, де навчаєтеся ви, закохувалися, брали участь у спортивних змаганнях – жили безтурботним юнацьким життям.

Усе село не один раз допомагало воїнам у їх нелегкій місії. Через волонтерів передавали необхідне: теплий одяг, речі побуту, продукти.

Звичайно, хлопці дякували за все. Ось відеозвернення, передане волонтерами.

Учень 7. Мабуть, у кожній хаті, в кожному серці справжнього патріота – українця народжується молитва за мирне майбутнє нашої неньки – України, за наших мужніх земляків, аби вони живими і здоровими якнайшвидше повернулися додому до своїх матерів, дружин та дітей.

Як ніколи актуально звучать сьогодні слова українського поета Василя Симоненка. (Звучить вірш «Україні» В. Симоненка).

Учитель. 25 років нашій молодій незалежній державі Україні. Складний шлях пройшла вона за часи свого існування, але досягла світового визнання в багатьох напрямках суспільного життя. Вона- повноправний суб'єкт європейського та світового співтовариства. Про неї знають на міжнародних виставках науки і техніки. Україна має солідний науковий потенціал. Авторитет нашої Вітчизни зміцнюють спортсмени, артисти... Чи не є яскравим доказом цього перемога Джамали на «Євробаченні»?

Тому така держава заслуговує любові свого народу. Хай у кожному вашому серці завжди живуть слова з поезії «Любіть Україну», відомого лірика ХХ століття В.М. Сосюри, написані в часи тоталітарного сталінського режиму. (Зачитуємо ще раз слова з епіграфа). А ця любов надихатиме вас на добрі справи. Інакше бути не може, бо ж доля майбутньої держави - у ваших руках. Сьогодні рушник цієї долі творили наші майстрині. Як бачите, багато чорних узорів, але є й яскраві кольори. Яка ж вона красива – доля України! Нехай стелиться вона барвистими рушниками!

Погляньте на портрет Тараса Шевченка, який щодня пильно дивиться вам у вічі, ніби запитує: «Для кого в світі живете?»

Учні: «Ми живемо для України!»

Учитель. Ви – українці. І ваша батьківська земля тут. Ви господарі на ній. Саме тут ви щасливі. Хочете переконатися? Погляньте на ці світлини.

Ми – українці. А це означає, що в радості і в горі з нами поруч пісня. У молитві, в діяннях, у пісні, у нашій душі хай вічно живе Україна!

(Усі присутні виконують пісню «Україна».)

Список використаної літератури

1. Долматовський Е.А. Зелена Брама. _ М., Издательствополит. лит. 1983. – 126 с.
2. Ковирьов А. Визволителі. Новоукраїнка, 2009 р., – 172 с.
3. Краєзнавчий вісник Кіровоградщини. Випуск VI – Спеціальний випуск з нагоди відзначення 70-ї річниці трагічних подій в урочищі Зелена Брама: «Зелена Брама: героїзм – трагедія – пам'ять». Матеріали науково-практичної конференції, яка відбулася 5 серпня 2011 року у с. Підвисоке Новоархангельського району Кіровоградської області / За заг. Ред. О. Бабенка. – Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 2011. – 128 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Відеокліп «Україна – вишиванка», виконавець К. Бужинська, - [Електронний ресурс]. – blob:<https%3A//www.youtube.com/d5e10863-8b6c-418c-b50c-6ec7812ab65d>)
2. Зелена Брама Вахта. [Електронний ресурс]. – https://www.youtube.com/watch?v=f1hU3Tvvt_M)